

RITA NAGAR

STRATEGIER FOR UTVIKLING
AV EN UFORMELL BOSETNING

I vår masteroppgave vil vi utforske hvordan vi som arkitekter kan bruke vår kunnskap og våre metoder til å bidra til en positiv utviklingsprosess av uformelle og lite utviklede bosetninger i Ahmedabad, India, hvor et samarbeid med involverte parter og lokalsamfunnet vil stå sentralt.

FORORD

Forarbeidet er levert i sin helhet slik det originalt ble overrakt våre veiledere da vi tok ut masteroppgaven i desember 2013. Vi har valgt å ikke gjøre endringer i dette dokumentet ettersom vi mener at forarbeidet speiler den kunnskapen vi hadde da vi startet prosjektet og hvilke intensjoner som lå til grunn for vårt videre arbeid. Vår oppfatning er at dersom det gjøres store forandringer i forarbeidet underveis i prosessen, oppstår det et litt uklart skille mellom hva som var utgangspunktet og hva som er selve prosjektet. Selv om noen premisser har forandret karakter underveis, har forarbeidet dannet grunnlaget for oppgaven. Dette har utvilsomt vært viktig for vår tilnærming, men har utviklet seg og vil utvikles videre.

Gjennom innlevert refleksjon, prosess og prosjekt håper vi å kunne belyse de valgene vi har gjort underveis i større grad enn hva som vil komme frem av forarbeidet.

Proessen med oppgaven kan følges på www.ritanagar.blogspot.com

Førsund 2014

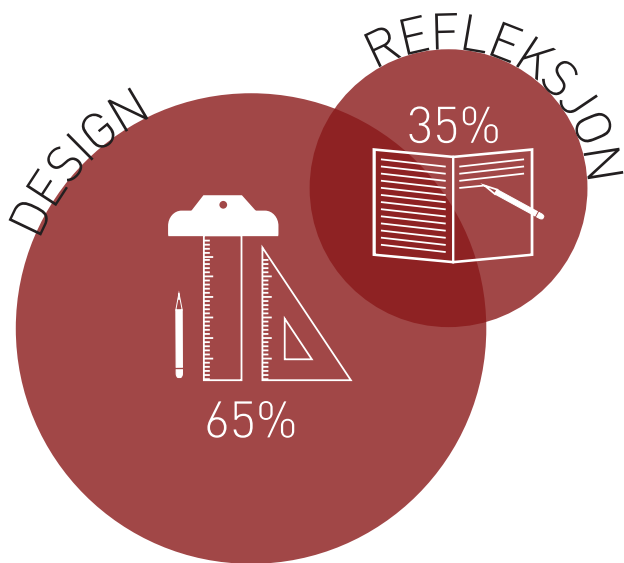
INTRODUKSJON

VÅR OPPGAVE

I oppgaven vil vi jobbe med utviklingsstrategier for en slum i Ahmedabad, India. Per dags dato vet vi ikke hvilket spesifikt område vi vil jobbe med, men vi vil fokusere på en konkret situasjon og ikke en generisk tilnærming.

Vi er i dialog med en indisk arkitekt som jobber med slumutvikling i Ahmedabad, og sammen vil vi avklare hvilken bosetning vi skal undersøke. Vi ønsker at vår oppgave skal være underlagt så realistiske premisser som mulig og vil derfor arbeide for å relatere oppgaven til allerede pågående prosesser i området. På denne måten håper vi at prosjektet skal bli et verdifullt innspill til arbeidet med slumutvikling som pågår i Ahmedabad.

Vi ser for oss at vi leverer et todelt svar på oppgaven hvor vårt hovedfokus vil være et arkitektonisk svar som kommer til uttrykk gjennom strategier for hvordan området kan utvikles. Parallelt vil vi levere en refleksjon over vårt arbeid. Her vil vi fokusere på hvordan vi som arkitekter kan bidra i en utviklingsprosess og drøfte de utfordringene vi møter, de problemene som oppstår underveis og det arbeidet vi utfører.

Vekting av oppgaven

BAKGRUNN FOR VALG AV OPPGAVE

Våren 2013 var Aleksander på en tre måneders workshop i Ahmedabad, India, som ble holdt i regi av den lokale arkitektskolen (Gujarat Uni.) og Vastu Shilpa Foundation. Under workshopen ble det arbeidet med strategier for utvikling av slumområder i Ahmedabad med mål om å se på alternativer til regjeringens utviklingsmodeller. I kjølvannet av denne workshopen ble det ytret et ønske om å følge opp arbeidet som ble gjort, og i den forbindelse har vi holdt kontakt med en av dem som ledet arbeidet.

Sammen med arkitekt og researcher Abhijeet Singh Chandel har vi diskutert hvordan vi videre kan utforske mulighetene for alternative utviklingsstrategier og mener at vår masteroppgave kan være en fin anledning til å gjennomføre dette studiet.

Da workshopen hovedsakelig arbeidet med konseptuelle tilnærminger til problemstillingen er det nå et felles ønske om å videreføre arbeidet med en mer realistisk tilnærming. Vi håper vår masteroppgave kan være med å belyse en viktig problemstilling, og ved å ta innover oss realistiske premisser kan vi komme med et innspill som kan gis tilbake til dem som arbeider med utvikling av området i dag.

Jensen 2013

Da muligheten for å jobbe med utvikling av en slumbosetning i India under vår masteroppgave meldte seg, var det noe jeg umiddelbart syntes virket spennende. Hvem bor i disse bosetningene, hvordan er livet der, hvilke mekanismer driver dette samfunnet, hvordan utvikles en slik bosetning? Arkitektoniske, så vel som sosiale spørsmål vekker min nysgjerrighet rundt dette temaet, og jeg mener at det er et viktig tema som jeg gjerne vil lære mer om. Menneskene i disse slummene bor gjerne under svært dårlige forhold, og det er et stort behov for en generell utvikling. Jeg synes det er interessant å undersøke hvordan man som arkitekt kan bidra til en slik utvikling, og muligheten til å jobbe sammen med ekte mennesker og organisasjoner mot et reelt mål virker utrolig lærerikt både arkitekturfaglig og personlig.

Andreas Førsumd

Gjennom min utdanning har jeg ofte søkt etter en større mening med det arbeidet vi utfører og er av den oppfattelsen at det vi som arkitekter er med på å skape skal reflektere de holdningene vi står for. Det er ikke gitt at en alltid lykkes med dette, men jeg vil gjerne bruke min masteroppgave til å videre utforske hvordan vår rolle som arkitekter kan brukes i en prosess der målet er å legge til rette for en positiv og inkluderende utvikling. Temaet urban utvikling og relasjon mellom økonomiske, sosiale og materielle strukturer har fascinert meg de siste årene og gjennom mine siste studier har jeg blitt mer interessert i en prosessorientert tilnærming til arkitektur. Jeg håper å kunne utforske dette videre gjennom vår masteroppgave.

Aleksander Oldrup Jensen

Dharavi, Mumbai

notgoodenough.com 2011

AKTUALITET

URBANISERING

I dag bor mer enn halvparten av verdens befolkning i byer,¹ og vi opplever en urbanisering vi aldri har sett maken til. Urbaniseringen kan være positiv i form av økonomisk vekst, tekniske fremskritt, sosiale og politiske fordeler, men dersom det ikke håndteres på en tilfredsstillende måte og det ikke legges strategier til grunne for veksten, kan rask urbanisering føre til fattigdom og sosiale problemer. Dette gjelder spesielt i utviklingsland hvor mengden av mennesker som flytter til byer på jakt etter arbeid ofte er større enn tilbudet av arbeidsplasser og boliger. En konsekvens av dette kan sees i utviklingen av slumområder med dårlige boforhold og utilstrekkelig infrastruktur. I dag bor en tredjedel av verdens befolkning i slike områder, og et av FNs tusenårsmål er å bedre levekårene for disse menneskene.²

SLUM

En slum er en uformell og uplanlagt bosetning som preges av utilstrekkelige boliger og infrastruktur. Bosetningen er gjerne bebodd av immigranter fra landsbyen og assosieres normalt med fattigdom. Det er ofte mange problemer i disse bosetningene som spenner fra eierskapsforhold, boligkvalitet, infrastruktur, tilgang til sanitæranlegg, kriminalitet, helse, utdanning og ekskludering fra den omkringliggende byen.

UN-HABITAT defines a slum household as a group of individuals living under the same roof in an urban area who lack one or more of the following:

1. Durable housing of a permanent nature that protects against extreme climate conditions.
2. Sufficient living space which means not more than three people sharing the same room.
3. Easy access to safe water in sufficient amounts at an affordable price.
4. Access to adequate sanitation in the form of a private or public toilet shared by a reasonable number of people.
5. Security of tenure that prevents forced evictions.

These characteristics are being proposed because they are largely quantifiable and can be used to measure progress.³

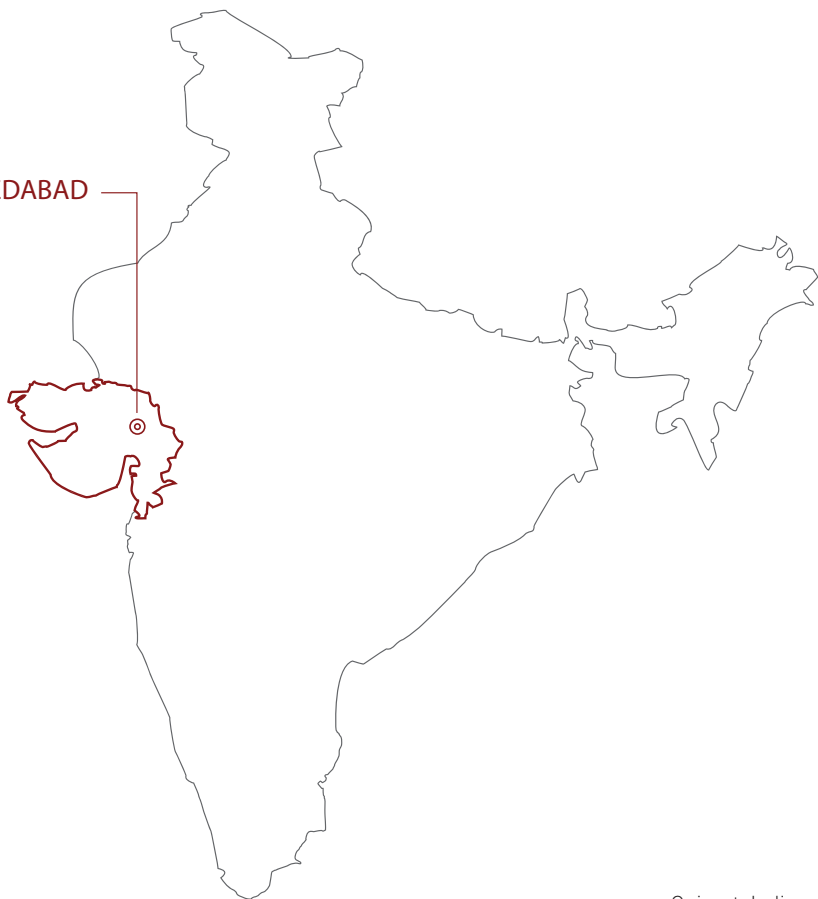
3: UN HABITAT u.d.

INDIA

India har en befolkning på nesten 1,2 milliarder, hvorav 377 millioner bor i byer. ⁴ Offisielle tall peker på at hele 93 millioner av disse menneskene bor i uformelle bosetninger, men tallene er sannsynligvis høyere. ⁵

I 2009 kunngjorde den daværende presidenten Prathiba D. Patil at hennes regjering siktet mot et slumfritt India innen 5 år og introduserte prosjektet Rajiv Awas Yojana (RAY). ⁶ I dag er målsetningen justert til et slumfritt India innen år 2022, ⁷ men dette er fremdeles ansett som et overambisiøst mål. For å nærme seg målet har regjering investert store summer i utviklingen av uformelle bosetninger, og disse investeringene materialiseres ofte gjennom en massiv utbygging av sosiale boliger og en påtvunget opprensning av slummene. Dette skjer gjerne uten at et samarbeid med lokalbefolkningen er på plass eller at det tas hensyn til de sosiale, kulturelle, økonomiske og fysiske strukturene som er tilstede.

AHMEDABAD

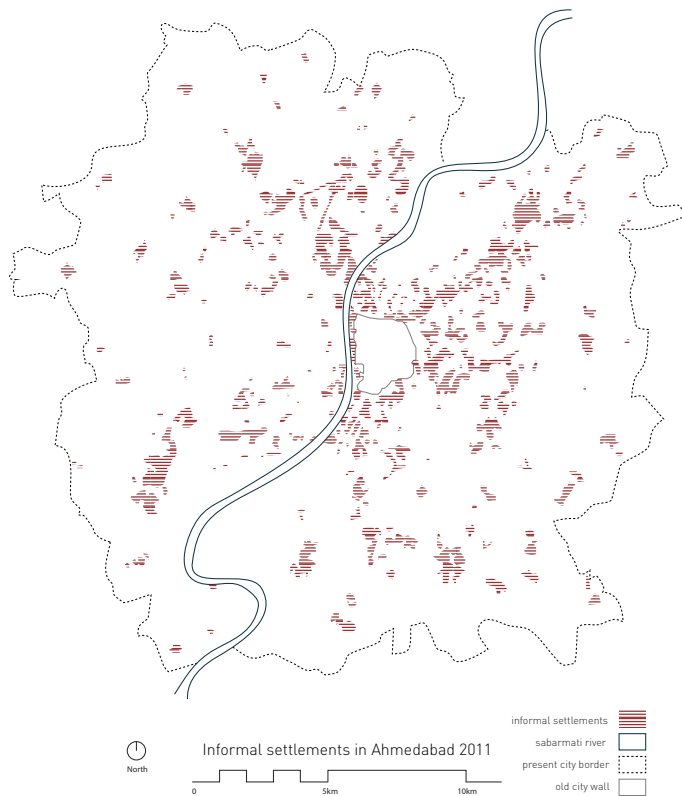
Gujarat, India

AHMEDABAD

Ahmedabad ligger i vest-India og er den største byen i provinsen Gujarat. Med sin befolkning på mer enn 5,8 millioner mennesker er Ahmedabad den femte største byen i India.⁸ Prognoser fra FN viser at byen vil vokse med hele 1,9 millioner mennesker i løpet av de neste 13 årene, noe, som i følge Forbes Magasin, plasserer byen på listen over verdens raskest voksende byer det kommende tiåret.⁹

I provinsen Gujarat er gjennomsnittsinntekten dobbelt så høy som gjennomsnittet i India,¹⁰ men samtidig er det registrert 772 uformelle bosetninger kun i Ahmedabad. Tallene på antall slumbeboere varierer derimot stort. Regjeringen opererer med 14% av befolkningen, mens lokale NGOs viser til at hele 40% av befolkningen bor i slike bosetninger.¹¹ Uansett forholdstall, kontrastene i byen store, og det er liten tvil om at det er mange utfordringer knyttet til den raske urbaniseringen Ahmedabad opplever.

Byen deler regjeringens målsetning om å oppnå et slumfritt India og har et ønske om å bidra i denne prosessen. Byens ledere jobber med flere alternative tilnærminger til problematikken og har gjennomført både omstruktureringer og omplasseringer av hele områder. Samtidig fordrer den raske veksten også raske beslutninger som igjen ofte resulterer i en markedsbasert utvikling som i liten grad klarer å plukke opp de lokale forholdene.

Annez m.fl 2012

NOEN UTFORDRINGER MED SLUMBOSETNINGER

Det er flere motstridende syn på slumbosetningene, men en generell oppfatningen er at dette hovedsakelig er gettoer med høy kriminalitet, ingen grunnleggende fasiliteter, uten tilgang til mat og kun husly for de fattigste av de fattige. Ofte blir områdene beskrevet som parasitter som bruker byens ressurser uten selv å bidra til utvikling, og med bakgrunn i dette argumenteres det for at de må fjernes fra bybildet.

På den andre siden vet vi at disse bosetningene ofte er utviklede systemer som absorberer fattige immigranter fra rurale områder gjennom å tilby husly og det viktigste av fasiliteter i den urbane situasjonen. Dette gjør slummene til en viktig del av den urbane strukturen i India. Slummen er ofte en kilde til billig arbeidskraft og med deres store antall små industrier også en viktig del av byens overordnede økonomi. Utdanning er ofte fraværende, men beboerne finner arbeid som selgere, kokker, bygningsarbeidere, richshawsjåfører o.l. og bidrar med dette til byen ved å tilby billige tjenester til storsamfunnet.

Videre er disse bosetningene også ofte avhengig av byens infrastrukturelle utbygging som offentlig transport, toaletter, skoler og byrom, men i mange tilfeller blir beboerne ekskludert fra disse offentlige tilbudene på grunn av eierforhold og økonomi. I dag stiller flere spørsmålstegn ved hvordan vi i fremtiden kan ha en mer helhetlig tilnærming til problemene rundt uformelle bosetninger og hvordan vi gjennom dette kan redefinere deres posisjon i bybildet. Det er nemlig nødvendigvis ikke slik at slummene er anti-progressive og at de må fjernes fra det urbane landskapet. Utfordringen er derimot hvordan en kan nærme seg problemet på nye måter.

I slumområdet Dharavi i Mumbai, produserer den lokale industrien et stort antall produkter som selges både nasjonalt og internasjonalt. Området har en årlig omsetning på mer en 650 millioner dollar og bidrar i stor grad til den økonomiske veksten Mumbai opplever i dag.¹²

Jensen 2013

Møte med lokalbefolkningen

Førsund 2014

TILNÆRMING TIL OPPGAVEN

VÅRT UTGANGSPUNKT

Det er ikke bare kvaliteten på husene eller infrastrukturen som er problemene vi vil møte, men også utfordringer rettet mot ekskludering, som en prosess som må reverseres. For å legge til rette for integrering av uformelle bosetninger i den større konteksten må vi anerkjenne deres posisjon som en viktig del av byen og dens funksjon.

For vår oppgave vil noen spørsmål være førende.

- I) Hvordan kan vi inkludere uformelle bosetninger i den urbane utviklingen?
- II) Hvordan kan en prosessorientert tilnærming fjerne seg fra ideen om at en ferdig "plan" er det endelige målet?
- III) Hva er arkitektens rolle i et samarbeidsprosjekt?
- IV) Hvordan kan vi legge til rette for at de ressursene og kvalitetene som finnes i det gitte lokalsamfunnet blir tydeliggjort?
- V) Hvordan kan vi involvere og inspirere lokalsamfunnet til å bidra i en utviklingsprosess der de føler eierskap, og hvor prosesser for utvikling kan fortsette etter den formelle involveringen av utenforstående?

RAMMEVERK FOR OPPGAVEN

Vi ser på vår masteroppgave som en mulighet til å ta del i en pågående prosess der målet er å generere en positiv utvikling for en gitt bosetning. Vi søker en aktiv dialog med parter som jobber med problematikken for å få en realistisk tilnærming til oppgaven hvor reelle premisser blir lagt til grunn.

Gjennom forarbeidet har vi vært i dialog med Abhijeet Singh Chandel som er en indisk arkitekt som til daglig jobber med spørsmål relatert til utvikling av slumbosetninger. Sammen med han jobber vi med å etablere kontakt med NGOer som jobber spesifikt inn mot en eller flere slummer i Ahmedabad. Vi ser for oss at vårt prosjekt er rettet opp mot NGOens arbeid, og at et samarbeid med Abhijeet Singh Chandel og NGOen vil stå sentralt og danne rammeverket for oppgaven.

Vi vil foreta et dyptgående feltarbeid der målet er å komme i kontakt med lokalbefolkningen og gjennom dette oppnå en forståelse for situasjonen. Gjennom dette arbeidet håper vi å forstå de ulike mekanismene som er drivkreftene i bosetningen og avdekke behov, utfordringer og muligheter i området. På denne måten får oppgaven en større relevans og vårt bidrag vil fungere som et troverdig innspill til en viktig debatt om utvikling og inkludering.

Vårt fokus vil ikke være å utvikle en ferdig masterplan for området, men heller undersøke en prosessstyrt utvikling. Vårt mål er at arbeidet leveres tilbake til våre indiske samarbeidspartnere og at våre ideer kan tas i bruk i det videre arbeidet med utviklingen av slumområdet.

FREMGANG OG METODE

Arbeidet med vår masteroppgave kan deles i tre faser: Fasen før avreise, feltarbeidet i India og fasen etter hjemkomst. Vi mener det er hensiktsmessig å legge en plan for hvordan de ulike fasene skal angripes metodisk.

FØR AVREISE

I denne perioden er målet å bygge opp en kunnskapsbase som skal gjøre det lettere å angripe oppgaven når vi kommer til India. Vi vil lese litteratur og gjennomføre case-studier som omhandler slumbosetninger og utviklingsstrategier, og diskutere disse tekstene. På denne måten får vi et innblikk i ulike teorier rundt problematikken, samtidig som vi kommer i gang med vår egen tankeprosess rundt temaet. Parallelt vil vi innhente konkret informasjon om den spesifikke bosetningen vi skal jobbe med, være i dialog med våre kontakter i India slik at vi kan evaluere den pågående prosessen og definere hva vi skal jobbe med under vårt opphold i India.

Hovedmål:

- Studere det overordnede temaet gjennom litteratur og case-studier
- Avklare tomte og hva vårt arbeid vil gå ut på
- Innhente kart og annen relevant info om den gitte bosetningen

INDIA

Selv om vi vil jobbe for å kartlegge situasjonen i størst mulig grad før avreise til India, vil det være umulig å være forberedt på hva som venter oss. Situasjonen vil være fremmed, og vi vil trenge tid for å forstå mekanismene i samfunnet. For å oppnå en grunnleggende forståelse vil det være essensielt med et grundig feltarbeid der vi bruker så mye tid som mulig i området.

Metodisk vil vi ha en antropologisk innfallsvinkel til feltarbeidet der samtaler, semistrukturerte intervjuer og generelle observasjoner av situasjonen vil danne grunnlaget for vårt videre arbeid. Vi vil dokumentere vårt arbeid og våre inntrykk gjennom fotografier, film og skisser. Dette vil gjøre at vi har muligheten til å evaluere situasjonen med nye øyne på et senere tidspunkt, samtidig som vi tvinger oss selv til å bearbeide inntrykkene direkte.

Vi vil også skrive ned våre tanker rundt arbeidet gjennom hele prosessen og tenker at dette kan gjøres gjennom en blogg. På denne måten får vi jevnlig evaluert hva vi holder på med og gjennom å presist formulere dette skriftlig håper vi det vil bidra til en større forståelse av vårt arbeid.

Parallelt med den antropologiske tilnærmingen ønsker vi å utvikle arkitektoniske svar på vår oppgave slik at dette kan diskuteres med lokalbefolkningen samt våre formelle samarbeidspartnere. Slik kan vi få relevant feedback både fra folk som prosjektet angår direkte og fra partene som formelt jobber med utviklingen av området.

Hovedmål:

- Oppnå forståelse av situasjonen
- Avdekke behov, muligheter og drivkrefter i samfunnet
- Opprette en dialog med lokalbefolkningen
- Utvikle en skriftlig refleksjon over vårt arbeid

ETTER HJEMKOMST

Tilbake i Norge vil vi samle trådene fra feltarbeidet, evaluere dem og utvikle et prosjekt som resulterer i et arkitektonisk svar på en utvikling av bosetningen. Inntrykkene har da fått tid til og modnes og vi har forhåpentligvis opparbeidet oss en forståelse som gjør oss rustet til å utvikle et troverdig prosjekt. Målet er at dette prosjektet kan leveres tilbake til våre indiske samarbeidspartnere som et relevant bidrag til deres arbeid med utvikling av slummen.

Hovedmål:

- Utvikle et arkitektonisk svar på oppgaven
- Skrive en refleksjon over vårt arbeid

RESSURSER

REFERANSEPERSONER

Hans Narve Skotte, hovedveileder.

Andreas G. Gjertsen & Yashar Hanstad, bi-veiledere.

Abhijeet Sing Chandel, Arkitekt i Ahmedabad

Manav Sadna, lokal NGO

LESELISTE

Adiga, Aravin. 2008. *The White Tiger*. HarperCollins, Mumbai

Brillembourg, Alfred., Feireiss, Kristin., Klumpner, Hubert. 2005 *Informal city Caracas case*. Prestel Publishing, London

Flyvbjerg, Bent. 2006. *Five Misunderstandings About Case-Study Research*. Qualitative Research Practice, Sage, London

Glaeser, Edward L. 2012. *Triumph Of The City, How Our Greatest Inventions Makes Us Richer, Smarter, Greener, Healthier, and Happier*. Penguin Books, London

Hamdi, Nabeel. 2004. *Small Change: About the Art of Practice and the Limits of Planning in Cities*. Routledge, New York

Hamdi, Nabeel, 2010, *The Placemaker's Guide to Building Community; Tools for Community Planning*. Routledge, New York

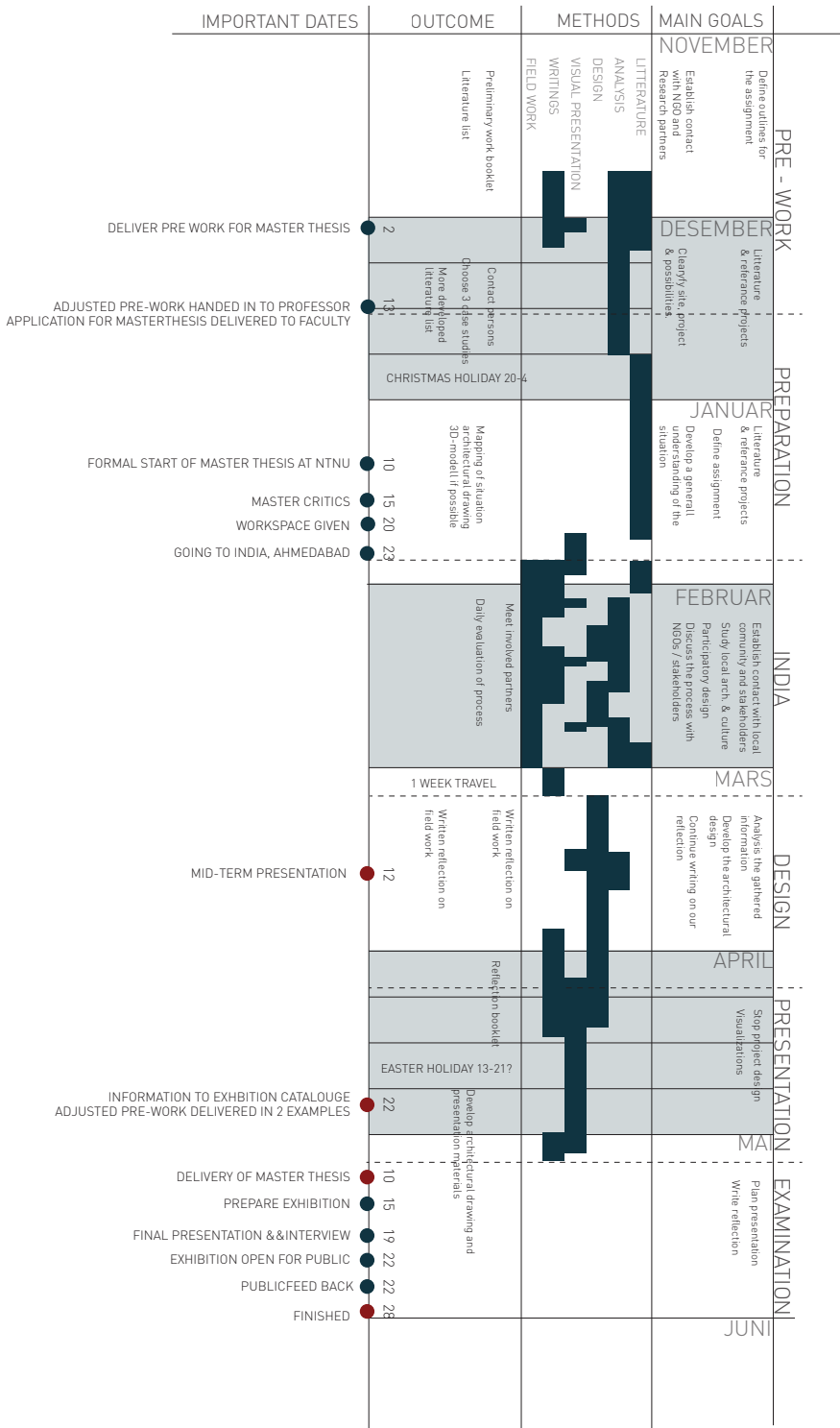
Hesse, Hermann. 1972. *Siddhartha*. New Directions, New York

Oswald, Philipp., Overmeyer, Klaus., Misselwitz, Philipp. 2013, *Urban Catalysts, The power of temporary use*. DOM publisher, London

Roberts, Gregory David, 2009, *Shantaram*, Forlaget Press, Oslo

Rosa, Marcos., Weiland. Ute. 2013, *Handmade urbanism (from community initiatives to participatory models)*, Jovis Verlag, Berlin

Saunders, Doug, 2012, *Arrival City, How the Largest Migration in History Is Reshaping Our World*. Random House Group, London

KILDER

- BBC. u.d. "Life In a Slum." Hentet 30. november 2013.
http://news.bbc.co.uk/2/shared/spl/hi/world/06/dharavi_slum/html/dharavi_slum_intro.stm
- FN. 2013. "Status: Tusenårsmål 7." Hentet 20. november 2013.
<http://www.fn.no/Tema/FNs-tusenaarsmaal/Sikre-miljoemessig-baerekraftig-utvikling/Status-Tusenaarsmaal-7>
- Forbes. 2010. "In Pictures: The Next Decade's Fastest-Growing Cities." Hentet 22. november 2013.
http://www.forbes.com/2010/10/07/cities-china-chicago-opinions-columnists-joel-kotkin_slide_4.html
- Indiafacts.in. 2013. "Urban and Rural Population of India 2013." Hentet 22. november 2013.
<http://indiafacts.in/india-census-2011urban-rural-population-o-india/>
- The Times of India. 2009. "UPA's Target: A Slum Free India In 5 Years." Hentet 22. november 2013.
<http://timesofindia.indiatimes.com/india/UPAs-target-A-slum-free-India-in-5-years/articleshow/4618346.cms>
- The Times of India. 2010. "93 Million Slumdwellers By Next Year." Hentet 22. november 2013.
<http://timesofindia.indiatimes.com/india/93-million-slumdwellers-by-next-year/articleshow/6487828.cms>
- UN HABITAT. u.d. "State of the World's Cities 2006/7." Hentet 22. november 2013.
<http://ww2.unhabitat.org/mediacentre/documents/sowcr2006/SOWCR%205.pdf>
- Vastu Shilpa Foundation & CEPT University. 2013.
"International Habitat Design Studio 2013 - Habitat Design in an Urban Context."
- WHO. u.d. "Urban Population Growth." Hentet 20. november 2013.
http://www.who.int/gho/urban_health/situation_trends/urban_population_growth_text/en/
- Wikipedia. 2013. "Ahmedabad." Hentet 22. november 2013.
<http://en.wikipedia.org/wiki/Ahmedabad>
- Zeenews. 2013. "Slum Removal Scheme Tweaked To Make It More Effective." Hentet 22. november 2013.
http://zeenews.india.com/news/nation/slum-removal-scheme-tweaked-to-make-it-more-effective_855854.html

ILLUSTRASJONER

- Annez, Patricia Clarke., Bertaud, Alain., Bertaud, Marie-Agnes., Bhatt, Bijal., Bhatt, Chirayu., Patel, Bimal., og Phatak, Vidyadhar. 2012. Ahmedabad: More but Different Government for "Slum Free" and Liveable Cities. Policy Research Working Paper 6267, The World Bank, Sustainable Development Network, Finance Economics and Urban Department.
- Førsund, Andreas Utklev. Foto 2014
- Jensen, Aleksander Oldrup. Foto. 2013
- Notgoodenough. 2011. "Poverty and Economic Development in Asia's Largest Slum." Hentet 1. desember 2013. [www.http://notenoughgood.com/2011/02/dharavi/](http://notenoughgood.com/2011/02/dharavi/)

ALEKSANDER OLDRUP JENSEN
OLDRUPJENSEN@GMAIL.COM
900 74 589

ANDREAS UTKLEV FØRSUND
ANDREASFORSUND@GMAIL.COM
922 58 386

